ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రము

వర్సెస్

అమీర్ అలీ

తీర్పు తేదీ: 03.04.1996

(గౌరవ న్యాయమూర్తులు:కె. రామస్వామి, ఎస్. పి. భరుచా మరియు కె. ఎస్. పరిపూర్నన్)

భారత శిక్షాస్మృతి, 1860:

ఎస్. 302– నేరారోపణకు ఆధారంగా మరణ ప్రకటన–నిందితుడు తన భార్యకు నిప్పు పెట్టడం ద్వారా ఆమె మరణానికి కారణమయ్యాడు – మేజిస్ట్రేట్ మరియు దర్యాప్తు కార్యాలయానికి చేసిన మరణ ప్రకటనలు – మరణ వాంగ్మూలము కు సంబంధించి వ్యతిరేకంగా ప్రకటించిన సాక్షుల వాంగ్మూలాలను స్వీకరించి శిక్షను నమోదు చేస్తున్న ట్రయల్ కోర్టు – వాంగ్మూలం నమోదు చేసిన తర్వాత సాక్షులు వచ్చి దర్యాప్తు అధికారికి ఇచ్చిన వాంగ్మూలాన్ని ధృవీకరించారనే కారణంతో హైకోర్టు నిర్దోషిగా ప్రకటించింది – సాక్షులు వ్యతిరేకంగా మారిన సాక్ష్యాలతో సంబంధం లేకుండా నేరారోపణలను ఆధారం చేసుకోవడానికి మరణ ప్రకటనలు సరిపోతాయి – వైద్య సాక్ష్యము మరణ ప్రకటనలను ధృవీకరిస్తుంది–మేజిస్ట్రేట్ నమోదు చేసిన మరణ వాంగ్మూలాన్ని అనుమానించిన హైకోర్టు – నేరం రుజువైన నిందితుడికి యావజ్జీవ కారాగార శిక్ష – సాక్ష్యము చట్టము – మరణ ప్రకటన.

క్రిమినల్ అప్పీల్ న్యాయనిర్ణయాధికారం: క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.474/ 1996

అలహాబాద్ హైకోర్టు యొక్క 30.08.1990 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి Crl. A. No. 781/1984.

అప్పీలుదారు తరపున ఎ. ఎస్. పుండిర్, పర్షంత్ కుమార్

ప్రతివాది తరఫున షకీల్ అహ్మద్ సయ్యద్.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి:

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది

మేము రెండు వైపులా గౌరవ న్యాయవాదుల సలహాలను విన్నాము.

తేదీ 30.08.1990న క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబరు 781/84లో అలహాబాద్ ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క ద్వి సభ్య ధర్మాసనం నిర్దోషిగా ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల నుండి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్ ఉద్భవించింది . మృతురాలు ప్రతివాది యొక్క భార్య అని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు. తేది 20.10.1983న, సాయంత్రం 7 నుండి 8 గంటల మధ్య నిందితుడు ఇంటికి వచ్చిన తరువాత, మృతురాలైన వ్యక్తి పప్పుతో ఆహారాన్ని సిద్ధం చేయడాన్ని అతను చూశాడు. అతను చేపలు తెచ్చి, ఆమెను కూర తయారు చేయమని కోరాడు. ఆమె కూర వండడానికి మసాలా దినుసులు సిద్ధం చేస్తున్నప్పుడు, అతను ఆమెని పప్పుతో ఆహారాన్ని ఎవరి కోసం వండావని అడిగాడు, దానికి ఆమె తన కోసం ఆహారాన్ని సిద్ధం చేసినట్లు మరియు కూర వండడానికి చేపలను తీసుకువస్తానని తనకు తెలియదని చెప్పింది. అతను ఆమె విశ్వసనీయతను అనుమానించి, గదిలోకి పిలిచి ఆమెను కొట్టి, ఆమెపై కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించి బయటకు వచ్చి తలుపు తీసాడు. ఆమె సహాయం కోసం కేకలు వేస్తుండగా, పొరుగువారు వచ్చి ఆమెను రక్షించి ఆసుపత్రికి తరలించారు. ఆసుపత్రిలో తన వాంగ్మూలము నమోదు చేయడానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ ను పిలిపించినప్పుడు, 1983 అక్టోబరు 21న ఉదయం 9:30 గంటలకు ఆమె ఈ విధంగా వాంగ్మూలం ఇచ్చింది.

> "శ్రీమతి వజీహున్నీషన్ భర్త అమీర్ అలీ, పి.ఎస్.ఉత్రౌలా, బార్బర్ కోట్ గ్రామ వాస్తవ్యురాలు మాట్లాడుతూ, నా భర్త అమీర్ అలీ నన్ను చాలా వేధించేవాడు. రెండవ వివాహం జరగడానికి ముందే అతను నన్ను తీసుకువచ్చాడు. మరో వ్యక్తిని పెళ్లి చేసుకోవాలనుకున్నాడు. నాపై కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించాడు. నన్ను ఇంటి లోపల ఉంచారు కాబట్టి నేను పరుగెత్తలేకపోయాను. నాకు దాదాపు 2 ఏళ్ల కుమారుడు ఉన్నాడు. నేను మంటల్లో కాలిపోతున్నప్పుడు, గ్రామంలోని ఇతర మహిళలు వచ్చి మంటలను ఆర్పడానికి నీరు పోయడం ప్రారంభించారు...."

ఆ తర్వాత సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ (పీడబ్ల్యూ-6) సెక్షన్ 161 Cr.P.C కింద ఆమె వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేశారు , ఇది ఇప్పుడు రెండవ మరణ ప్రకటనగా మారింది మరియు మరిన్ని వివరాలతో మొదటి మరణ ప్రకటనకు అనుగుణంగా ఉంది. విచారణ సమయంలో ప్రాసిక్యూషన్ కేసుకు మద్దతు

ఇచ్చిన మరియు సెక్షన్ 164 Cr.P.C కింద విచారించిన సాక్షులు విచారణలో ప్రతికూలంగా మారారు, సెషన్స్ జడ్జి వ్యతిరేక సాక్షుల మౌఖిక సాక్ష్యాన్ని నమ్మి , వాంగ్మూలాలలోని ఆ భాగాన్ని వేరు చేశారు. అవి నిందితులకు అనుకూలంగా ఉన్నాయి మరియు మేజిస్ట్రేట్ మరియు సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ నమోదు చేసిన మరణ ప్రకటనలకు అనుగుణంగా ఉన్న వారి వాంగ్మూలాన్ని అంగీకరించాయి. దాని ఆధారంగా నిందితుడిని IPC సెక్షన్ 302 కింద దోషిగా నిర్ధారించి, జీవిత ఖైదు శిక్షను విధించారు.

ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా అప్పీలుపై హైకోర్టు ప్రతివాదిని నిర్దోషిగా ప్రకటించింది. రెండో డెత్ డిక్లరేషన్ లో ఇద్దరు సాక్షుల పేర్లను ప్రస్తావించినప్పటికీ , వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేసే సమయంలో వారు హాజరు కాలేదని హైకోర్టు స్పష్టం చేసింది. వాంగ్మూలం నమోదు చేసిన తరువాత, సాక్షులు వచ్చి సంతకం చేశారు. అందువల్ల , దర్యాప్తు అధికారి వాంగ్మూలాన్ని రికార్డ్ చేయడానికి ఆసక్తి చూపడంతో , దానిని తారుమారు చేశారు. ఆ ప్రాతిపదికన మరణ ప్రకటనలు తిరస్కరించబడ్డాయి. మేము మరణ ప్రకటనలను జాగ్రత్తగా పరీక్షించాము. వ్యతిరేకంగా మారిన సాక్షుల సాక్ష్యాలను మినహాయిస్తే , శిక్షను నిర్ధారించడానికి మరణ ప్రకటనలు సరిపోతాయని మేము కనుగొన్నాము. తన భర్త తనను గదిలో ఉంచాడని, కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించాడని, మంటలు చెలరేగినప్పుడు ఆమెను గది లోపల ఉంచి, ఇంటి నుండి బయటకు రాకుండా అడ్డుకున్నాడని, కానీ పొరుగువారు ఆమెను రక్షించినప్పటికీ, ఆమె ప్రాణాలను కాపాడలేకపోయాడని ఆమె స్పష్టంగా పేర్కొంది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఉద్దేశపూర్వకంగానే ఆమె తలపై కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించాలనే ఉద్దేశంతో నిందితులు ఉన్నట్లు స్పష్టమవుతోంది. ప్రతివాది యొక్క ఉద్దేశపూర్వకంగానే ఈ మరణం సంభవించింది. అందువల్ల , మేజిస్ట్రేట్ నమోదు చేసిన ప్రకటన యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని అనుమానించడంలో ఉన్నత న్యాయస్థానం పూర్తిగా అన్యాయం చేసింది. మేజిస్ట్రేట్ నమోదు చేసిన మరణ ప్రకటనను నమ్మకపోవడానికి ఎటువంటి కారణాలు ఇవ్వబడలేదు. దర్యాప్తు అధికారి నమోదు చేసిన మరణ వాంగ్మూలానికి సంబంధించి కూడా, దానిని విస్మరించడానికి మాకు ఎటువంటి కారణం కనిపించదు. మృతుడి వాంగ్మూలాన్ని దర్యాప్తు అధికారి రికార్డు చేసిన తర్వాత సాక్షులు వచ్చారనడంలో సందేహం లేదు కానీ దర్యాప్తు అధికారి వాంగ్మూలాన్ని తారుమారు చేశారని కాదు. చూసినట్లుగా, ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ కు ఇచ్చిన వాంగ్మూలం చాలా స్పష్టంగా ఉంది మరియు స్పష్టమైన ప్రకటన. అవసరమైతే దర్యాప్తు అధికారి నమోదు చేసిన మరణ వాంగ్మూలం నుంచి దీనికి బలం చేకూరుతుంది. మరణ ప్రకటన నిజమని తేలితే , ఎటువంటి ధృవీకరణ లేకుండా నేరారోపణను ఆధారం చేసుకోవడానికి సరిపోతుందనేది నిర్ధారిత చట్టం. ఈ సందర్భంలో, వైద్య సాక్ష్యము ఆమె

మరణ ప్రకటనలను ధృవీకరిస్తాయి. నిందితుల తరఫున వాదించినట్లుగా దాన్ని ప్రశ్నోత్తరాల రూపంలో నమోదు చేయాల్సిన అవసరం లేదు. వాంగ్మూలము ఇచ్చేందుకు ఆమె మానసికంగా దృఢంగా ఉందని వైద్యులు ధ్రువీకరించారు. వాంగ్మూలమును పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , నిర్దోషిత్వాన్ని సమర్థించడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పు నుండి సరైన లేదా చట్టబద్ధమైన కారణాలు ఏవీ మనకు కనిపించవు. ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసు ని ఎలాంటి సందేహాలకు తావులేకుండా రుజువు చేసిందని మేము భావిస్తున్నాము. ఉన్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పును , ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ, సెషన్స్ కోర్టు తీర్పును బలపరిచారు. పర్యవసానంగా , ప్రతివాది ఐపిసి సెక్షన్ 302 కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి దోషిగా నిర్ధారించబడతాడు మరియు జీవిత ఖైదు అనుభవించబడతాడు.

తదనుగుణముగా అప్పీలు అనుమతించబడినది.

అప్పీలు అనుమతించబడింది.